

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 161128-161129

Vrinnevisjukhuset
Sjukhus

Norrköping
Ort

Kirurgkliniken
Klinik

Helena Taflin, Göran Felländer
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Kirurgiska kliniken vid Vrinnevisjukhuset i Norrköping (ViN) har ett upptagningsområde för akut kirurgisk vård för 180000 invånare.

Vid kliniken bedrivs öppen och slutet kirurgisk vård på tidsbeställd mottagning samt tre vårdavdelningar med 56 dygnet-runt vårdplatser, samt 8 vårdplatser för dygnskirurgi måndag till fredag. 13 vårdplatser hyrs ut till Urologiska kliniken ViN. Patienter < 18 år vårdas på Barnkliniken. Jourverksamhet bedrivs dygnet runt med akutläkare, AT-läkare, kirurgisk primärjour alltid legitimerad läkare, oftast ST-läkare i kirurgi eller urologi och bakjour. Akutmottagning utgör egen klinik och akutläkare har börjat utbildas.

Operationsavdelningen ingår organisatoriskt i Anestesikliniken. Dagkirurgi utförs även i Finspång. Gastroskopier, koloskopier och ERCP utförs på röntgenkliniken. Gastroskopier och sigmoideoskopier utförs även på Kirurg-mottagningen.

Kliniken är organiserad i en övre- och en kolorektal sektion fördelade på två vårdavdelningar och en elektiv 5-dygnsavdelning.

Kliniken har uppdrag att genomföra all obesitaskirurgi inom Region Östergötland (RÖ) samt är ansvarig för all elektiv coloncancerkirurgi i RÖ.

För att erhålla adekvat utbildning inom malign ÖGI-kirurgi, bröstkirurgi, endokrinkirurgi samt kärl- och thoraxkirurgi krävs randning på Universitetssjukhuset Linköping (US).

Kliniken bedriver forskning inom gastric bypass-kirurgi, kolorektal kirurgi (ERAS, screening för KR-cancer, loop-ileostomier, MR vid rektalcancer, onkogenetik vid KR-cancer, rektalprolaps, IBD mm) samt allmän kirurgi (ADEPT, ALASSCA, Global surg, katastrofmedicin, bräckkirurgi, TAP mm)samt har ett matstrups-lab för att kunna kartlägga störningar i matstrupens funktion.

Kliniken har ansvar för läkarstudenter på kirurgtermin 8 från Linköping och kommer från

2018 få ytterligare ansvar för läkarprogrammet med adjungerade lektorer. Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren hur ST skall genomföras och utvärderas. Det finns en jämställdhetsplan för att tillgodose alla medarbetares lika värde.

Sammanfattningsvis finns det ett gott underlag för en bred kirurgisk utbildning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga handledare är specialister i kirurgi och har genomgått handledarutbildning. Det finns tillräckligt många specialistkompetenta medarbetare för att kunna bedriva ST-utbildning.

Specialistkompetent studierektor finns med för uppdraget avsatt tid.

Det finns en skriftlig sjukhusgemensam uppdragsbeskrivning för studierektorn.

Det finns regelbundna handledarträffar för handledarna.

Studierektor träffar handledarna regelbundet och specialistkollegium genomförs varje termin och återkoppling till ST-läkarna sker.

Det finns skriftliga instruktioner hur handledarsamtal skall gå till och dokumenteras men dessa används inte fullt ut.

Samtliga ST-läkare har samtal med sin handledare, men frekvensen på dessa möten varierar och motsvarar inte rekommendationer.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Sjukhuset är välutrustat avseende diagnostik, utredning och behandling. Samtliga ST-läkare har egen fast arbetsplats med egen dator och möjlighet att förvara litteratur. Det finns ett bibliotek med utbildad bibliotekarie samt fri tillgång till vetenskaplig litteratur. Samtliga ST-läkare erbjuds en kirurgisk utbildningsbok (Sabiston) eller kirurgisk operationsatlas (Zollinger).

Söktjänster avseende vetenskapliga artiklar är tillgängliga för ST-läkarna hemifrån.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Samtliga ST-läkare har ST-kontrakt och individuella utbildningsplaner som revideras årligen och överensstämmer med kraven i SKF målbeskrivning.

Jourtjänstgöringen utgör en adekvat del av tjänstgöringen med initialt tät jourbörda som senare i utbildningsprocessen minskar.

Det finns en introduktionsplan för hur introduktionen till jourtjänstgöringen skall genomföras, både för primärjourer och dagbakjour.

Det finns en fastställd plan för hur randning på US skall ske, men introduktion till jourtjänstgöring vid US har periodvis inte varit adekvat vilket skapat stress för ST-läkare.

Vikarierande legitimerade läkare har individuella utbildningsplaner och namngiven handledare.

Kliniken har undre ett antal år varit beroende av externa bakjourer för att täcka sitt behov men har senaste året till största delen avskaffat detta, och har nu adekvat kompetens inom kliniken.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Varje ST-läkare har en personlig handledare.

ST-läkarna dokumenterar sina handledarsamtal.

Handledningen är i huvudsak överenskommen men frekvensen på handledarträffar varierar. Bedömning av uppnådd kompetens utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet sker.

Det finns en bedömningsmall avseende den fortlöpande kompetensutvecklingen hos ST-läkarna

som användes i samband med specialistkollegiets regelbundna träffar.

Verksamhetschefen håller regelbundna utvecklingssamtal med alla läkare, och detta dokumenteras.

Tid för handledningen är ej inplanerad i schemat utan bestäms av vederbörande ST-läkare/handledarpar när tillfälle gives utifrån kravet på produktion.

Brister i ST-läkares kompetens har lett till en åtgärdsplan.

Handledare på Anestesi-kliniken och Urologiska klinken medverkar vid behov vid ST-kollegium, och ST-studierektor för Kirurg-ST vid US har inbjudits för att kvalitetssäkra randutbildning.

Den dagliga handledningen i den kliniska verksamheten uppfattas som god och det allmänna utbildningsklimatet beskrivs av samtliga medarbetare som mycket gott.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Utbildningsplaner finns för alla ST-läkare, där teoretiska kurser är inplanerade.

Det finns internutbildning 1-2 timmar regelbundet varje vecka, liksom en eftermiddag var 5:e vecka kliniks specifikt.

ST-läkarna har utbildning 3 heldagar per termin, och ansvarar själva för program och föreläsare.

Samtliga ST-läkare erbjuds att under ST delta i KIRUB-dagarna alternativt Kirurgveckan. Det finns ingen schemalagd tid för självstudier, utan teoretisk utbildning uppmanas att inhämtas fortlöpande under tjänstgöringen. Administrativ tid läggs in i schemat och ger möjlighet till självstudier, men för sällan.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Regiongemensam utbildning erbjuds inom vetenskapligt förhållningsätt och kvalitetsarbete.

Det finns tillgång till ett flertal disputerade läkare (8) på kliniken varav en biträdande professor och en docent som kan fungera som vetenskapliga handledare.

ST-läkarnas vetenskapliga arbeten redovisas internt och uppmanas att presenteras vid Kirurgveckan och/eller publiceras.

ST-kvalitetsarbeten har vid upprepade tillfällen lett till implementering i vårdprogram etc.

ST-läkarna erbjuds även möjlighet att delta i doktorandprogram.

Det hålls regelbundna Journal Clubs, och varje vecka presenterar någon medarbetare en vetenskaplig artikel för kollegiet.

M&M konferenser hålls regelbundet varannan månad samt terminsvis klinikövergripande.

Enheten har under året publicerat ett flertal vetenskapliga arbeten i nationella och internationella tidskrifter.

Ett antal medarbetare har framträdande poster i Svensk Kirurgisk förening och dess delföreningar, vilket uppmuntras.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Kliniken har ett utbildningsprogram på 9 dagar (ST-LIV), avseende ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens, där alla erbjuds plats. ST-läkarna har själva uppdrag som handledare till AT-läkare och medicinstudenter. Återkoppling på hur ST-läkarnas ledarskapsförmåga och pedagogiska förmåga utvecklas sker framför allt via specialistkollegium och VC utvecklingssamtal, men struktur för kontinuerlig återkoppling saknas.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Kliniken har en bred verksamhet och erbjuder goda möjligheter till att skaffa sig en god kirurgisk kompetens.
- Det finns ett mycket gott arbets- och utbildningsklimat med högt i tak och god stämning.
- Man har utbildat tre specialistutbildade sjuksköterskor, Nurse Practitioners, som underlättar ST-läkarnas arbetsbörda på avdelningen.
- ST-läkarna uppger att det alltid finns möjlighet till stöd och råd vid kliniska situationer.
- Kliniken har ett strukturerat sätt att utbilda praktiska moment med fyra så kallade körkort för att man självständigt skall få genomföra operativa ingrepp: appendektomi, gastroskopi, galloperation samt ljumskbräckoperation.
- Man försöker fokusera på att ST-läkarna snabbt skall kunna utföra egna typ-operationer och har till exempel infört ”veckans apparatör”- för att veta vilken ST-läkare som skall prioriteras vid appendektomier.
- Kliniken är mån om sina ST-läkare och har ett mycket högt söktryck.
- Kliniken har en mycket hög vetenskaplig kompetens och vetenskapligt arbete uppmuntras.
- Samtliga ST-läkare har tillgång till egna fasta arbetsplatser vilket uppskattas.
- Både i intervju och via enkäter framkommer att ST-läkarna är mycket nöjda med sin utbildning och skulle rekommendera andra ST-läkare att utbilda sig vid kliniken.

Svagheter

- Kliniken har ej schemalagd handledningstid för ST-läkare vilket kan ha bidragit till att frekvensen på handledarsamtal i flertal fall understiger rekommenderad frekvens (1 gång per månad).
- Kliniken har ej regelbundet avsatt tid för självstudier, vilket rekommenderas av Socialstyrelsen.
- Återkoppling avseende pedagogisk handledning och ledarskap sker ej strukturerat och torde kunna förbättras.
- Flertalet medarbetare påtalar att kliniken har ett pressat arbetsschema och man upplever att det finns väldigt lite luft i systemet, vilket kan inverka menligt på möjligheten att observera/återkoppla teoretisk och operativ handledning.

Förbättringspotential

- För att bättre kunna utbilda ST-läkare i visceralala ingrepp såsom stomiuppläggning och tarmanastomoser skulle dessa ingrepp kunna struktureras upp i delmoment, där ST-läkaren under handledning kan tränas i att utföra dessa. På så sätt kan undervisningsaspekten i varje operativt ingrepp optimeras.
- ”Ge Kniven Vidare” modellen rekommenderas och man kan även tänka sig att inrätta ”veckans anastomosör”.
- För att bättre kunna prioritera schemaläggning och möjliggöra för flertalet ST-läkare att delta vid utbildningsdagar bör dessa schemaläggas i god tid.
- För att bättre kunna tillgodose behovet av feed-back avseende pedagogisk och ledarskapskompetens rekommenderas medsittning av till exempel studierektorn vid traumalarm, rondning eller AT-undervisning med särskilt fokus på dessa aspekter och möjlighet till återkoppling i anslutning till observationstillfället.
- Omorganisationer i vårdprocessen inom Region Östergötland kommer att framtvunga en förändring av ST-läkarnas tjänstgöring såsom placering vid enhet som bedriver rektalcancersjukvård. Förslagsvis kan tid tas från anestesiplaceringen som är tämligen lång.
- Sammanfattningsvis kan man konstatera att kirurgkliniken vid Vrinnesjukhuset erbjuder mycket goda möjligheter för en högklassig ST-utbildning och är ett föredöme för utbildningskliniker i Sverige.